II

*(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)*

# KOMMISSIONEN

## KOMMISSIONENS BESLUT

**av den 8 februari 2006**

**Statligt stöd nr C 22/2004 (f.d. N 648/2001) om skatteavdrag för yrkesfiskare (Sverige)**

*[delgivet med nr K(2006) 265]*

**(Endast den svenska texten är giltig)**

**(Text av betydelse för EES)**

(2006/269/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget [1], särskilt artikel 14,

efter att ha uppmanat de berörda parterna att yttra sig enligt artikel 88.2 första stycket i EG-fördraget, och

av följande skäl:

I

### FÖRFARANDE

(1) Den 4 september 2001 meddelade de svenska myndigheterna kommissionen ett förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen (1999:1229). Kommissionen begärde ytterligare information om lagförslaget genom skrivelser av den 10 december 2001, 25 april 2002, 23 juli 2002, 4 oktober 2002, 11 mars 2003, 24 juli 2003 och den 3 februari 2004, som de svenska myndigheterna besvarade med skrivelser av den 26 februari 2002, 7 juni 2002, 29 juli 2002, 19 december 2002, 19 maj 2003, 19 december 2003 och den 8 mars 2004.

(2) Genom en skrivelse av den 16 juni 2004 underrättade kommissionen Sverige om sitt beslut att inleda det formella granskningsförfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende utkastet till lag.

(3) Kommissionens beslut att inleda det formella granskningsförfarandet offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* den 20 oktober 2004 [2]. Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med sina synpunkter i ärendet. De svenska myndigheterna svarade med en skrivelse av den 9 november 2004. Inga övriga synpunkter lämnades.

II

### BESKRIVNING

(4) Det anmälda lagutkastet, förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen (1999:1229), syftar till att kompensera alla fiskare med yrkesfiskelicens för de utgifter de har i samband med fisket. Lagen kommer att ändra det nuvarande skattelättnadssystemet.

#### Befintligt skattesystem

(5) År 2002 utfärdade den svenska skattemyndigheten allmänna råd om skatteavdrag för yrkesfiskare. Dessa råd är fortfarande tillämpliga och gäller i princip tillämpningen på fiskerisektorn av det allmänna skattesystemet som även gäller för alla andra sektorer. De skattelättnader för yrkesfiskare som gäller sedan det året anses därför inte utgöra stöd.

[1] EGT L 83, 27.3.1999, s. 1. Förordningen ändrad genom 2003 års anslutningsakt.

[2] EUT C 258, 20.10.2004, s. 2.

(6) För att en yrkesfiskare skall kunna dra nytta av skattelättnaderna måste enligt 2002 års råd fiskeresan ha inneburit övernattning på annan ort än hemorten, eftersom övernattning på annan ort är ett generellt villkor inom ramen för det allmänna skattesystemet. Enligt samma råd kan yrkesfiskare göra samma schablonavdrag för ökade levnadskostnader som andra egenföretagare och till samma belopp. De svenska myndigheterna påpekar att 99 % av de svenska yrkesfiskarna är egenföretagare och därmed utgör enmansföretag.

(7) I fråga om kostnader för logi gäller enligt de nuvarande bestämmelserna samma regler för yrkesfiskare som för egenföretagare. Normalt får ett skatteavdrag göras för varje natt man tillbringat utanför hemmet. Detta innebär att yrkesfiskare eller andra inte särskilt behöver bevisa de faktiska kostnader de har haft för att få göra schablonavdraget på 95 SEK per dag.

(8) Egenföretagare från andra sektorer måste tillhandahålla en tillfredsställande förklaring till sina ökade kostnader, inbegripet uppgifter om datum för tjänsteresan, dess syfte och destination samt tidpunkt för avresa och återkomst.

(9) Ett liknande krav på att tillhandahålla en sådan förklaring finns inte för yrkesfiskare, men skatteavdraget kan bara göras om fiskeresorna innebär övernattning på annan ort än hemorten. För att skattemyndigheterna skall kunna beräkna hur stort schablonavdrag en yrkesfiskare har rätt till måste fiskaren tillhandahålla uppgifter om datum för fiskeresorna samt deras varaktighet. De svenska myndigheterna har valt detta kriterium för att inte komplicera skattesystemet och dess tillämpning, eftersom fiskeresor i sig är yrkesfiskares tjänsteuppdrag.

(10) Om de ökade levnadskostnaderna anses högre än schablonbeloppet 95 SEK per dag kan både yrkesfiskare och egenföretagare välja att bevisa att deras ökade kostnader överskrider schablonen genom att lämna en rapport om alla uppdrag/tjänsteresor under beskattningsåret. Om de väljer det alternativet kommer det att tillämpas på hela året, och därför är det inte möjligt att under samma år tillämpa ett schablonbelopp för vissa resor och de faktiska kostnaderna för andra.

**Föreslaget system**

(11) Det nya system som har anmälts till kommissionen förutsätter inte längre att man tillbringar natten hemifrån för att man skall ha rätt till skatteavdraget för ökade levnadsomkostnader. Detta system, som bara är tillämpligt på yrkesfiskare, innebär att yrkesfiskare som inte tillbringar nätter hemifrån och de som gör det likställs ur skattesynpunkt.

(12) Syftet med det anmälda systemet är att skapa neutrala konkurrensvillkor mellan svenska, danska och norska yrkesfiskare samt att uppväga obalansen mellan de yrkesfiskare som kan och de som inte kan utnyttja det befintliga skatteavdraget.

(13) Dessutom kommer den administrativa bördan för yrkesfiskarna och för skattemyndigheterna att minska, eftersom ett avdrag med en viss procentsats baserad på inkomsten anses vara lättare att administrera och kontrollera än ett avdrag som görs på grundval av antalet fiskedagar.

(14) Det nya systemet kommer att få till följd att kustfiskare och insjöfiskare kan dra nytta av skatteavdragssystemet, vilket de för närvarande inte kan. Det nya systemet ger således dessa yrkesfiskare en fördel utan att de behöver ha övernattat på annan ort än hemorten (och ådragit sig eventuella utgifter), eftersom det enda villkoret för avdraget är att fiskarna måste ha en yrkesfiskelicens.

(15) På samma sätt som enligt det befintliga systemet som är tillämpligt på alla sektorer, kommer yrkesfiskare som utnyttjar det anmälda systemet inte att kunna utnyttja andra avdragsmöjligheter för ökade levnadskostnader.

(16) Minskningen i varje yrkesfiskares skattebörda förändras jämfört med de 95 SEK per dag som gäller enligt det nuvarande systemet. Den skall beräknas som en procentandel av inkomsten och får inte överstiga SEK 40 000 om året (4 444 euro). Vidare får avdraget inte överstiga 20 % av årsinkomsten. Detta innebär till exempel att avdraget kommer att uppgå till 20 000 SEK (2 222 euro) för en årsinkomst på 100 000 SEK (11 111 euro), och att det maximala skatteavdraget endast kan göras för en årsinkomst på 200 000 SEK (22 222 euro) eller mer.

(17) I en skrivelse av den 4 oktober 2002 frågade kommissionen de svenska myndigheterna om de kunde lämna en uppskattning av hur många av de 2 000 yrkesfiskare som kommer att omfattas av bestämmelserna i lagen som kommer att kunna dra av det maximala beloppet på 40 000 SEK, dvs. fiskare som har en årsinkomst på minst 200 000 SEK.

(18) I en skrivelse av den 19 december 2002 svarade de svenska myndigheterna att det inte finns någon tillgänglig statistik över hur stor del av yrkesfiskarnas inkomst som enbart kommer från själva fisket, så ett svar på denna specifika fråga kunde inte lämnas.

**Budget**

(19) Om det anmälda systemet går igenom, kommer det enligt de uppgifter som lämnats i anmälningarna att innebära en förlust för den svenska statskassan på 34 400 000 SEK (3 822 222 euro) per år, dvs. 18 200 000 SEK (2 022 222 euro) i förlorade nationella sociala avgifter och en minskning med 16 200 000 SEK (1 800 000 euro) i kommunala skatteinkomster i varje berörd kommun.

(20) Det finns uppskattningsvis 3 000 fiskare med yrkesfiskelicens i Sverige, och av dessa är ungefär 2 000 verksamma för närvarande. När det formella granskningsförfarandet inleddes hade de svenska myndigheterna inte tillgång till några uppgifter om hur många av de 2 000 verksamma yrkesfiskarna som gjorde fiskeresor som innebar att de tillbringade natten hemifrån. Det var därför inte möjligt att göra en uppskattning av hur många fiskare som kunde utnyttja det befintliga skattelättnadssystemet för yrkesfiskare.

III

**SKÄL TILL ATT INLEDA DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET**

(21) Kommissionen ansåg att det befintliga systemet för skatteavdrag tillämpades likadant på alla sektorer inom näringslivet och därför inte var någon selektiv åtgärd till förmån för fiskerisektorn, utan en generell åtgärd. Genom att det gav yrkesfiskarna skatteavdrag utan krav på bortovaro från hemmet över natten ansåg kommissionen att det anmälda systemet skulle ge fiskerisektorn en selektiv fördel som andra sektorer inte har. Denna fördel tycktes beviljas utan att det innebar några förpliktelser för mottagarna. Åtgärderna tycktes därför avsedda att förbättra företagens situation, att förbättra deras likviditet och få till effekt att mottagarens inkomst ökar, och var därför, i egenskap av driftsstöd, oförenliga med den gemensamma marknaden.

IV

**DE SVENSKA MYNDIGHETERNAS SYNPUNKTER**

(22) Enligt de svenska myndigheterna har det nya systemet föreslagits i syfte att jämna ut skillnaden mellan de fiskare som har rätt att utnyttja det nuvarande skatteavdragssystemet (dvs. de som övernattar borta från hemorten) och de som inte har denna rätt (kust-/insjöfiskare), och att närma den tillämpliga skattelagstiftningen till den som gäller i grannländerna.

(23) De svenska myndigheterna beräknar att av de 2 000 fiskare med yrkesfiskelicens i Sverige som är verksamma ungefär 1 500 gör fiskeresor som innebär att de är borta hemifrån över natten, och därför skulle de 500 fiskare som inte för närvarande får göra skatteavdrag vinna på det föreslagna systemet.

(24) Enligt det nuvarande systemet kan yrkesfiskare dra av ett fast belopp för kost, mindre utgifter och logi. Som anges ovan hävdar de svenska myndigheterna att många yrkesfiskare i Sverige göra långa fiskeresor som på grund av det nuvarande avdragssystemet leder till ett stort antal fall för skattemyndigheterna att behandla i samband med avdrag för ökade levnadskostnader vid fiskeresor.

(25) De svenska myndigheterna vidhåller att systemet bör tillåtas eftersom det skulle jämna ute skattesituationen mellan yrkesfiskare som tillbringar natten hemifrån och de som inte gör det, eftersom de har liknande kostnader, och det därför är rimligt att behandla de två grupperna likadant vid taxeringen.

(26) De svenska myndigheterna anför också att de särskilda kraven på yrkesfiskare motiverar den särskilda skattebestämmelsen, och att, eftersom fiskare mestadels har småskaliga företag, en förenkling av avdragsreglerna kommer att underlätta administrationen för både skattemyndigheterna och yrkesfiskarna själva. De svenska myndigheterna vidhåller därför att den föreslagna förordningen är nödvändig för det svenska skattesystemets effektivitet och att den motiveras av skattesystemets natur och allmänna utformning.

(27) När det gäller budgeten anför de svenska myndigheterna slutligen att beräkningen av förlusten av skatteintäkter är felaktig och att effekten bör anses vara marginell. De menar att det befintliga systemet innebär ett skattebortfall på 41 100 000 SEK (4 566 667 euro) och om alla yrkesfiskare skulle utnyttja det nya, anmälda stödet skulle skattebortfallet bara uppgå till 34 300 000 SEK (3 811 111 euro). Eftersom systemet dessutom skulle vara till nackdel för en del av yrkesfiskarna som använder sig av de befintliga reglerna beräknar man att ungefär 500 inte skulle utnyttja det nya systemet utan skulle fortsätta att tillämpa det nuvarande.

(28) På grundval av detta har de svenska myndigheterna beräknat att effekten på den offentliga budgeten under 2005 skulle bli 49 700 000 SEK (5 522 222 euro), vilket motsvarar 41 000 000 SEK (4 566 667 euro) i avdrag inom ramen för det befintliga systemet och 8 600 000 SEK (955 556 euro) i avdrag inom det föreslagna systemet.

V

**BEDÖMNING**

A. **Förekomst av statligt stöd**

(29) För att statligt stöd skall föreligga måste åtgärden för det första ge mottagarna en fördel som minskar de kostnader som normalt belastar deras budget. En sådan fördel kan ges genom olika former av skattelättnader, bland annat genom minskning av beskattningsunderlaget, vilket är fallet när det gäller det anmälda systemet.

(30) För det andra måste skattefördelen beviljas av staten eller med hjälp av statliga medel. En förlust av skatteintäkter är likvärdig med förbrukning av statliga medel i form av skatteutgifter. Så är också fallet när det gäller det anmälda systemet.

(31) För det tredje måste åtgärden påverka handeln mellan medlemsstater och snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen. Genom att en viss sektor gynnas genom stöd, oavsett stödform, snedvrids konkurrensen eller hotas den av snedvridning. Handeln mellan medlemsstater påverkas när den berörda sektorn bedriver en ekonomisk verksamhet som inbegriper handel mellan dessa stater, vilket är fallet när det gäller fiskerisektorn.

(32) Att den aktuella åtgärden leder till att den berörda sektorns bördor hamnar mer i linje med dem som gäller för dess konkurrenter i andra medlemsstater innebär inte att den förlorar sin karaktär av stöd [1].

(33) Slutligen måste åtgärden vara specifik eller selektiv genom att gynna vissa företag eller viss produktion. En åtgärds selektiva karaktär kan emellertid vara motiverad av systemets art eller funktion. Det ankommer emellertid på medlemsstaten att motivera detta.

(34) För det första måste det klargöras att det befintliga skattelättnadssystemet tillämpas på samma sätt på samtliga sektorer inom näringslivet. Det ger således inte fiskerisektorn någon selektiv fördel och utgör därför inget statligt stöd, utan är att betrakta som en allmän åtgärd.

(35) Genom att ge yrkesfiskarna skatteavdrag utan krav på bortovaro från hemmet över natten ger det anmälda systemet fiskerisektorn en selektiv fördel som andra sektorer inte har tillgång till, och därför utgör systemet statligt stöd.

B. **Förenligheten med den gemensamma marknaden**

*Artikel 87 i EG-fördraget*

(36) Eftersom den anmälda åtgärden utgör statligt stöd, måste det fastställas om stödet är förenligt med den gemensamma marknaden inom ramen för de undantag som fastställs i artikel 87.2 och 87.3 i EG-fördraget.

(37) Inget av undantagen i artikel 87.2 i EG-fördraget kan tillämpas i det här fallet, eftersom skattereformen inte har något av de syften som nämns i de bestämmelserna.

(38) Undantagen enligt artikel 87.3 a, b eller d kan heller inte tillämpas, eftersom stödet inte riktar sig till en region där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarlig brist på sysselsättning, stödet inte är avsett att främja genomförandet av ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse, avhjälpa en allvarlig störning i Sveriges ekonomi, främja kultur eller bevara kulturarvet.

(39) Åtgärden måste också granskas mot bakgrund av riktlinjerna för granskning av statligt stöd inom sektorn för fiske och vattenbruk [2]. Enligt punkt 1.2 i dessa riktlinjer är sådant statligt stöd som beviljas utan att mottagarna åläggs en skyldighet, men som gör det möjligt att förbättra företagens situation och som syftar till att förbättra likviditeten i driften och vars resultat skulle innebära en förbättring av mottagarens inkomster – ett driftsstöd och därigenom oförenligt med den gemensamma marknaden.

[1] Mål 173/73, *Italien mot kommissionen*. Rec. 1974, s. 709, punkt 17.

[2] EGT C 19, 20.1.2001, s. 7.

(40) För att fastställa överensstämmelsen med den gemensamma marknaden har domstolen fastställt att kommissionen är bunden av de riktlinjer och meddelanden den utfärdar för övervakning av statligt stöd om de inte avviker från reglerna i fördraget och godtas av medlemsstaterna ([1]) För det andra måste kommissionen enligt artikel 253 i fördraget ange skäl för sina beslut, inklusive beslut som innebär att ett stöd förklaras icke förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 92.3 c i fördraget ([2]). Eftersom Sverige har lagt fram ytterligare argument kommer kommissionen att granska dessa i enlighet med sina förpliktelser enligt artikel 10 i EG-fördraget, vid sin bedömning av stödets överensstämmelse med den gemensamma marknaden.

**Likvärdig beskattning**

(41) Enligt de svenska myndigheterna har det nya systemet föreslagits i syfte att jämna ut skillnaden mellan de fiskare som har möjlighet att utnyttja det nuvarande skatteavdragssystemet (dvs. de som övernattar borta från hemorten), och de som inte har det (kust-/insjöfiskare). Med systemet kommer fiskare som övernattar borta och fiskare som inte gör det att behandlas likvärdigt ur beskattningssynpunkt. För andra sektorer förblir de befintliga skattereglerna för ökade levnadskostnader oförändrade.

(42) De svenska myndigheterna anser att yrkesfiskare som inte tillbringar natten hemifrån under fiskeresorna i allmänhet inte har lägre kostnader än de yrkesfiskare som gör längre fiskeresor som kräver övernattning. Därför anser myndigheterna att det är rimligt att behandla dessa två grupper likvärdigt ur beskattningssynpunkt.

(43) Trots att detta är ett av huvudargumenten för det anmälda systemet kunde de svenska myndigheterna bara lämna en ungefärlig beräkning av hur många av de 2 000 för närvarande verksamma fiskarna med yrkesfiskelicens som gör fiskeresor som innebär övernattning hemifrån. Vad viktigare är; de har inte kunnat lämna några uppgifter om vilken typ av kostnader detta innebär, vilket skulle möjliggöra en jämförelse mellan kostnaderna för de två grupperna av fiskare.

(44) Utan uppgifter som visar att båda grupperna av yrkesfiskare verkligen har samma kostnader, vare sig deras fiskeresor innebär en övernattning hemifrån eller inte, måste det föreslagna systemet anses få negativa effekter på handelsvillkoren inom den svenska fiskerisektorn och därigenom vara oförenligt med artikel 87.3 c i EG-fördraget.

(45) Argumentet att det nya systemet skulle skapa en neutral konkurrenssituation för de svenska yrkesfiskarna jämfört med danska och norska yrkesfiskare är i det avseendet irrelevant, eftersom systemet i sig har negativa effekter på handelsvillkoren inom den svenska fiskerisektorn.

(46) De svenska myndigheternas argument att många yrkesfiskare i Sverige gör långa fiskeresor, bland annat på grund av att Sverige är ett geografiskt sett långt land med långa kustlinjer både till Nordsjön och framför allt till Östersjön, kan inte anses ge något stöd för argumentet att systemet jämnar ut skillnaden mellan havs- och insjöfiskare när det gäller rätten att utnyttja skatteavdragssystemet. Tvärtom visar detta på avsevärda skillnader mellan de två gruppernas fiskeverksamhet, vilket skulle kunna motivera en skillnad i beskattningen.

**Bättre utnyttjande av de administrativa resurserna**

(47) Slutligen menar de svenska myndigheterna att det föreslagna skatteavdragssystemet skulle innebära ett bättre utnyttjande av de administrativa resurserna eftersom det inte längre blir nödvändigt att beräkna avdragen på grundval av det sammanlagda antalet fiskedagar, utan att man kan använda ett årligt schablonavdrag som beräknas på årsinkomsten från fisket.

(48) Det kan faktiskt förväntas att ett system med ett schablonavdrag per år kommer att innebära ett bättre utnyttjande av de administrativa resurserna än ett system med ett schablonavdrag som beräknas per dag. Det finns emellertid inga särskilda regler för yrkesfiskare när det gäller bokföring och redovisning, och de svenska myndigheterna har inte kunna visa någon statistik om de inkomster hos yrkesfiskare som kommer från enbart fisket. Eftersom de flesta yrkesfiskare har inkomster från mer än en yrkesverksamhet kan det konstateras att det stöter på svårigheter att fastställa det schablonbelopp per år som skall baseras på inkomst från fiske. Eftersom antalet fiskedagar skall registreras inom ramen för bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken och därför bör vara lättillgängliga har kommissionen svårt att inse fördelarna med att ändra systemet till ett där man grundar avdragen på årsinkomsten.

([1]) Mål C-313/90, *Internationella kommittén för rayon och syntetfiber mot kommissionen*, REG 1993, s. I-1125.
([2]) Mål C-482/99, *Frankrike mot kommissionen*, REG 2003, s. I-1487.

(49) Vidare menar de svenska myndigheterna i sin skrivelse av den 9 november 2004 att det för omkring 1 500 yrkesfiskare kan visa sig mer fördelaktigt att ansöka om avdrag för faktiska kostnader, så som påpekas i punkt 10. Det nya systemet skulle alltså sannolikt bara komma att tillämpas på de 500 yrkesfiskare som enligt det nuvarande systemet inte kan få dessa avdrag. Även om det system som skulle tillämpas kanske vore mer effektivt skulle det alltså sammanlagt innebära en ökning av den administrativa bördan jämfört med det nuvarande systemet, där ett sådant avdrag inte är tillämpligt på de yrkesfiskarna.

**Slutsats**

(50) Med beaktande av ovanstående anser kommissionen att systemet utgör ett statligt stöd som är oförenligt med artikel 87 i EG-fördraget.

VI

**SLUTSATS**

(51) Mot bakgrund av den bedömning som görs i punkt IV anser kommissionen att denna stödordning är oförenlig med den gemensamma marknaden eftersom den ger vissa skatteavdrag för ökade levnadskostnader till yrkesfiskare oberoende av om deras fiskeverksamhet inbegriper att de tillbringar nätterna hemifrån.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

*Artikel 1*

Förslaget till lag om ändring av inkomstskattelagen (1999:1229) ”Skatteavdrag för yrkesfiskare” som har lagts fram av Sverige är inte förenligt med den gemensamma marknaden.

Sverige får inte genomföra det stödsystem som avses i första stycket.

*Artikel 2*

Detta beslut riktar sig till Konungariket Sverige.

Utfärdat i Bryssel den 8 februari 2006.

*På kommissionens vägnar*

Joe BORG

*Ledamot av kommissionen*